

GENEL KOLLUK

Ülke genelinde iç güvenliği sağlamak ve kamu düzenini korumakla yükümlü silahlı birer kuvvet olan; polis, jandarma ve sahil güvenlikten oluşur. Polis; belediye sınırları içerisinde, jandarma; belediye sınırları dışında kalan ve henüz polis teşkilatı olmayan yerlerde, sahil güvenlik; deniz, liman ve karasularımızda kamu düzeninin sağlanması ve korunması konusunda görevli ve yetkilidir.

1. **Polis** : Emniyet hizmetleri sınıfına mensup olan silahlı, üniformalı veya sivil olarak görev yapan her rütbedeki personeldir.
 - Polis teşkilatı Emniyet Genel Müdürlüğü'dür ve İçişleri Bakanlığına bağlıdır.
 - Polisin görev ve yetkileri, 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu ile belirlenmiştir.
2. **Jandarma** : Türkiye Cumhuriyeti Jandarması, emniyet ve asayiş ile kamu düzeninin korunmasını sağlayan ve diğer kanun ve nizamların verdiği görevleri yerine getiren silahlı, askeri bir güvenlik ve kolluk kuvvetidir.
 - Jandarma Genel Komutanlığı; Silahlı Kuvvetlerle ilgili görevleri, eğitim ve öğrenim bakımından Genelkurmay Başkanlığına, emniyet ve asayiş işleriyle diğer görev ve hizmetlerin ifası yönünden İçişleri Bakanlığına bağlıdır.
 - Jandarmanın görev ve yetkileri, 2803 Sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunla düzenlenmiştir.
3. **Sahil Güvenlik** : Bütün sahillerimiz, karasularımız ve iç sularımızda; liman ve körfezlerimizin korunması, güvenliğinin sağlanması, deniz yoluyla yapılan kaçakçılığın önlenmesi, izlenmesi ve suçlular hakkında gerekli işlemlerin yapılması amacıyla kurulmuş silahlı bir güvenlik kuvvetidir.
 - Sahil Güvenlik Komutanlığı, Türk Silahlı Kuvvetleri kadro ve kuruluşu içerisinde olup barışta, görev ve hizmet yönünden İçişleri Bakanlığına bağlıdır. Olağanüstü durumlarda Genelkurmay Başkanının isteği üzerine, bir kısmı yada tümü ile Deniz Kuvvetleri Komutanlığı harekât komutasına veya emrine, savaş halinde tümü ile doğrudan doğruya Deniz Kuvvetleri Komutanlığı emrine girer.
 - Görev ve yetkileri 2692 Sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu ile düzenlenmiştir.

YARDIMCI KOLLUK

Asıl kolluk görevlilerinin bulunmadığı zaman bizzat görevli olan ve asıl kolluk görevlilerinin görev ve yetkilerini kullanan kişilerdir.

Çarşı ve mahalle bekçileri

Kolluk yetkisi kullanan gemi kaptanları

Türkiye Elektrik Kurumu Tesislerini koruma görevlileri

Devlet Demiryolları İşletmesi

ÖZEL KOLLUK

Genel kolluk dışında kalan ve ancak belirli bazı kolluk görevleri için özel yasalarına göre kurulup belirli görev ve yetkilerle donatılan kolluktur.

Çiftçi malları koruma kolluğu

Köy korucuları ve köy bekçileri

Kır bekçileri

Orman kolluğu

Gümrük ve tekel zabıtası

Ordu kolluğu

Belediye kolluğu

Özel güvenlik ise sivil kolluk olarak tanımlanabilir.

GENEL KOLLUĞUN GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLARI

Kamu düzeninin sağlanması ve korunması kapsamında genel kolluk kuvvetlerine tanınan görev ve yetkiler içerik olarak aynı, görev alanları farklıdır. Belediye sınırları içinde polis, belediye sınırları dışında jandarma, sahil kesiminde ise sahil güvenlik, emniyet ve asayiş sağlama ve kamu düzenini koruma amacıyla görev yaparlar.

Durdurma, kimlik sorma ve kimlik tespit etme yetkisi

Parmak izi ve fotoğraflar alma yetkisi

Arama yetkisi

Yakalama ve gözaltında tutma yetkisi

Zor kullanma yetkisi

Silah kullanma yetkisi

El koyma yetkisi

Adli görev ve yetkileri

Zorla getirme ve ifade alma yetkisi

Trafik hizmetleri ilişkin görev ve yetkileri

İstihbarat toplama ve dinleme

Engel olma, yasaklama (önleme) yetkisi

Belirli yerlere girme yetkisi

SORUMLULUK ALANI

Polisin Görev ve Sorumluluk Alanı : Polisin görev ve sorumluluk alanı; il ve ilçe belediye sınırları dahilidir.

Jandarmanın Görev ve Sorumluluk Alanı : Jandarmanın genel olarak görev ve sorumluluk alanı; polis görev sahası dışı olup bu alanlar, il ve ilçe belediye sınırları dışında kalan veya polis teşkilatı bulunmayan yerlerdir.

Jandarma ve Polisin Sorumluluk Alanının Belirlenmesi : Jandarma ve polisin sorumluluk alanları; mülki amir yada yetkili kılacağı görevlinin başkanlığında Jandarma, Emniyet ve belediye temsilcilerinin katılacağı bir komisyon tarafından belirlenir ve bir protokolle gösterilir. Oybirliği ile alınan kararlar kesindir.

Oybirliği sağlanamayan durumlarda; bucak ve ilçelere ilişkin sorumluluk alanları konusundaki itirazları vali; kesin olarak çözümler. Bu konudaki kararlar, düzenlenecek protokole esas alınır.

ÖZEL GÜVENLİK

Özel Güvenlik Görevlisi : Kanun kapsamında özel koruma ve güvenlik hizmetlerini yerine getirmek amacıyla istihdam edilen kişileri ifade eder.

ÖZEL GÜVENLİK GÖREVLİLERİNİN YETKİLERİ

5188 Sayılı Kanununun 7. maddesinde sayılmıştır.

Koruma ve güvenliğini sağladıkları alanlara girmek isteyenleri duyarlı kapıdan geçirme, bu kişilerin üstlerini detektörle arama, eşyaları X-ray cihazından veya benzeri güvenlik sistemlerinden geçirme.

Toplantı, konser, spor müsabakası, sahne gösterileri ve benzeri etkinlikler ile cenaze ve düğün törenlerinde kimlik sorma, duyarlı kapıdan geçirme, bu kişilerin üstlerini detektörle arama, eşyaları X-ray cihazından veya benzeri güvenlik sistemlerinden geçirme.

1412 Sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü kanununun 127. maddesine göre yakalama ve yakalama nedeniyle orantılı arama.

Görev alanında, haklarında yakalama tutuklama veya mahkûmiyet kararı bulunan kişileri yakalama ve arama.

Yangın, deprem gibi tabii afet durumlarında ve imdat istenmesi halinde görev alanındaki işyeri ve konutlara girme.

Hava meydanı, liman, gar, istasyon ve terminal gibi toplu ulaşım tesislerinde kimlik sorma, duyarlı kapıdan geçirme, bu kişilerin üstlerini detektörle arama, eşyaları X-ray cihazından veya benzeri güvenlik sistemlerinden geçirme.

Genel kolluk kuvvetlerine derhal bildirmek şartıyla, aramalar sırasında suç teşkil eden veya delil olabilecek ya da suç teşkil etmemekle birlikte tehlike doğurabilecek eşyayı emanete alma.

Terk edilmiş ve bulunmuş eşyayı emanete alma.

Kişinin vücudu veya sağlığı bakımından mevcut bir tehlikeden korunması amacıyla yakalama.

Olay yerini ve delilleri koruma, bu amaçla Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 157. maddesine göre yakalama.

Türk Medeni Kanununun 981. maddesine, Borçlar Kanununun 52. maddesine, Türk Ceza Kanununun 49. maddesinin birinci fıkrasının (1) ve (2) numaralı bentlerine göre zor kullanma.

GÖREV VE SORUMLULUK ALANI

Özel güvenliğin görev alanı, esasen genel kolluğun sorumluluğunda bulunan ve komisyon tarafından sınırları belirlenmiş alandır. Özel güvenlik görevlileri Kanunun 7. maddesinde sayılan yetkilerini, sadece görevli oldukları sürede ve görev alanlarında kullanabilirler.

Özel güvenlik görevlilerinin; silahlı görev yapabileceği koruma hizmetleri, bulundurabilecekleri silahların özellikleri ve miktarları özel güvenlik komisyonu tarafından belirlenir. Özel güvenlik görevlileri, silahlarını görev alanı dışına çıkaramazlar. Ancak zorunlu hallerde, görev alanı, komisyon kararıyla genişletebilir. Ayrıca güzergâh ifade eden durumlarda, güzergâh boyu, görev alanı sayılır.

Kamuya açık yerler : Belli koşullara uymak suretiyle herkesin girebileceği yerlerdir.

Kamuya ait yerler : Sokak, cadde, parklarla akarsu, göl, deniz kıyıları ve benzeri yerlerdir

ÖZEL GÜVENLİĞİN DENETİMİ

Denetim :

“Bakanlık ve valilikler, Kanun ve bu Yönetmelik hükümlerinin yerine getirilip getirilmediğini, yasak uygulama ve davranışların bulunup bulunmadığını ve amaç dışında faaliyet gösterilip gösterilmediğini tespit etmek amacıyla, özel güvenlik şirketlerini, özel güvenlik birimlerini ve özel eğitim kurumlarını her zaman denetleyebilir.”

Denetimin Kapsamı :

Faaliyet izni ve personelin çalışma izinlerinin geçerli olup olmadığı,

Özel güvenlik görevlileri için mali sorumluluk sigortasının yaptırılıp yaptırılmadığı,

Üçüncü kişilere verilen koruma ve güvenlik hizmetlerine ilişkin sözleşmelerin usulüne uygun düzenlenip düzenlenmediği ve bu sözleşmelerin valiliğe bildirilip bildirilmediği,

Görev alanına uyulup uyulmadığı,

Silah ve teçhizatın ruhsatlı olup olmadığı ve bunların usulüne uygun korunup korunmadığı, kayıt ve defterlerin usulüne uygun tutulup tutulmadığı,

Eğitim hizmetlerinin yönetmelik hükümlerine uygun yürütölüp yürütölmediği,

Kanun ve Yönetmeliğin diğer hükümlerinin uygulanıp uygulanmadığı ve amaç dışında faaliyet gösterilip gösterilmediği incelenir.

Genel kolluk faaliyetleri; kamu düzenini, toplumun güvenliğini, dirlik ve esenliğini, genel ahlâkını ve sağlığını korumaya yönelik tedbirleri alırken, gerektiğinde kanunların verdiği yetkiyle kişilerin ve toplulukların temel hak ve hürriyetlerini sınırlayabilen bir kamu hizmetidir.

Kamu Hizmetinin Özellikleri :

Süreklilik ve düzenlilik : İhtiyaç doğrultusunda sürekli, yani kesintisiz ve düzenli olarak yürütölmesi kamu hizmetinin en önemli özelliklerindedir.

Tarafsızlık ve eşitlik : İdarenin, kamu hizmetini yürütürken objektif davranması, vatandaşlar arasında herhangi bir biçimde ayırım yapmadan eşit hizmet sağlamakla yükümlü olmasıdır.

Değişkenlik : Kamu hizmetlerinin değişen toplumsal ihtiyaçlar ve teknolojik gelişmelere uyum sağlayacak şekilde düzenlenmesidir.

Bedelsizlik : Kamu hizmetlerinin bedelsiz sunulması, katkı payı şeklinde bir bedel alınması gerekiyorsa bu hizmetten yararlananların ödeme gücünü aşmayacak şekilde olmasıdır.

Korumakla sorumlu oldukları alanda, özel güvenlik görevlileri ;

Can ve mal güvenliğini ve kamu düzenini sağlar, suç işlenmesini önler, taşınması veya bulundurulması yasaklanmış her türlü maddeyi tespit amacıyla elektronik cihazlarla üst araması yapabilir, yangın, deprem ve sel gibi afetlerde arama-kurtarma görevlilerine yardımcı olur, bir suçla karşılaştığında suçla el koyar, suçun devamını önler, sanığı tespit eder ve yakalar. Olay yerini ve suç delillerini korur ve yetkili genel kolluğa teslim eder.

Spor müsabakaları, sahne gösterileri, düğün ve cenaze törenleri, konserler, toplantılar ve toplu ulaşım tesislerinde (havaalanı, liman, gar) kimlik sorabilir.

Özel güvenlik görevlileri gece görevlerinde, spor müsabakalarında, konser ve sahne gösterilerinde üniformalarının üzerine, arkasında ışığı yansıtan "ÖZEL GÜVENLİK" ibaresi yazılı yelek giyerler.

Özel güvenlik görevlilerinin; görev alanı ve süresi dışında suçla karşılaştıklarında, yetkileri herhangi bir vatandaştan fazla değildir.

Özel güvenlik personeli ;

Parmak izi ve fotoğraf alamaz.

Teknik takip ve dinleme yapamaz.

Özel hayata müdahale edemez.

Suç soruşturamaz, delil inceleyemez.

Elle arama yapamaz.

Kimlik tespit edemez.

İfade alamaz.

Tutuklama yapamaz.

Özel güvenlik görevlilerinin üniforma ve üniformayı tamamlayan diğer unsurları; TSK ve genel kolluk kuvvetleri ile kanunlarla kurulan özel kolluk kuvvetlerinde kullanılan renk, biçim ve motifte olamaz.

Özel güvenliğin üniformalı çalıştırılmasının amacı, görev yaptığı alanda "farkındalık" yaratmak, o yerin korunduğunu göstermektir.

5188 Sayılı Kanunda özel güvenlik görevlilerinin genel kolluk emrine girmesini gerektiren şartlar oluştuğunda; özel güvenlik görevlileri genel kolluk mensuplarının, hizmete ilişkin, hukuka uygun ve konusu suç teşkil etmeyen, yani kanuna uygun emirlerini yerine getirmek zorundadır.

Komisyon tarafından, görev alanı olarak tanımlanmış bölgede güvenliğin, özel güvenlik tarafından sağlanması, genel kolluğun o alandaki yetkilerini kısıtlamaz, emniyet ve asayişle ilgili konularda asıl yetki genel kolluktur.

Adli kolluk

Adli kolluk yönetmeliğinin 4. maddesinde belirtildiği üzere, Türkiye'de Emniyet Genel Müdürlüğü'ne bağlı polis karakolları, Jandarma Genel Komutanlığına bağlı jandarma karakolları, Sahil Güvenlik Teşkilatına bağlı sahil karakolları ve yüzer karakollar olan bot teşkilatları ve Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğüne bağlı gümrük muhafaza kaçakçılık ve istihbarat müdürlükleri ile bölge ve kısım amirliklerinde Görevlendirilen personel adli kolluk görevini öncelikli olarak Cumhuriyet Savcısına bağlı olarak yürütürler.

Bu yönetmelik maddesinden de anlaşılacağı üzere; Türkiye'de Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Teşkilatı ve Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü adli kolluk görevini yürütmektedirler.

19 MART 2019 TARİHLİ BAKANLIK GENELGE NO 2019/4, EGM GENELGE NO 2019/9 SAYILI BAKANLIK GENELGESİ İLE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

5.6. Özel Güvenlik Görevlilerince Korunan Yerlere Polisin Silahla Girmesi:

Ateşli silahların kimler tarafından taşınıp bulundurulabileceği 6136 sayılı Kanunun 7 nci maddesinde, silah taşıma ve bulundurmaya haiz kişilerin silahlarını nerelerde taşıyıp bulundurulabileceği de yine aynı Kanunun Ek Madde-1'inde belirtilmiştir.

91/1779 karar sayılı Yönetmeliğin 5 inci maddesi "Taşıma ruhsatları nereden verilmiş olursa olsun, Kanunun EK-1'inci maddesinde belirtilen yerler haricinde her yerde ve her zaman geçerlidir." hükmünü amirdir.

Ayrıca, Polis Vazife ve Salahiyetleri Kanununun Ek Madde-4 "Polis, görevli bulunduğu mülki sınırlar içinde, hizmet branşı, yeri ve zamanına bakılmaksızın, bir suçla karşılaştığında suça el koymak, önlemek, sanık ve suç delillerini tespit, muhafaza ve yetkili zabıtaya teslim etmekle görevli ve yetkilidir." hükmü ile polise görev ve yetki verilmiştir.

Belirtilen mevzuat hükümleri de göz önüne alındığında, umumun istifadesine açık olan yerlere girişte **polisin silahını teslim etme zorunluluğu bulunmamaktadır.**

Birçok kanun ile kendisine görev ve sorumluluk verilen, kamu düzeni ve kamu güvenliğinin sağlanmasından sorumlu olan polis, silahla girilmeyeceği yönünde mevzuatla özel düzenleme bulunan yerler dışındaki alanlara, silahlı olarak girebilecektir.

5.1. HİYERARŞİK YAPILANMA (ÖZEL GÜVENLİKTE)

Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşlarda, özel güvenlik hizmetinin yönetimi ve özel güvenlik görevlilerinin denetimi amacıyla, iş hacmine ve personel sayısına göre yeteri kadar özel güvenlik personelinden "Koruma ve Güvenlik Şefi", "Koruma ve Güvenlik Amiri" ve "Koruma ve Güvenlik Müdürü" kadroları oluşturulabilecektir. Bu görevliler koruma ve güvenlik hizmetlerinin aksatılmadan yürütülmesi için gerekli tedbirleri alacak ve tespit ettikleri eksiklikleri kurum yetkilisine bildirecektir. Koruma ve güvenlik müdürü, koruma ve güvenlik amiri ile koruma ve güvenlik şefi kurum yetkilisinin belirleyeceği birime bağlanabilecektir.

Ayrıca fiilen on beş kişi ve üzerinde özel güvenlik görevlisi istihdam eden yerler ile özel güvenlik şirket şubeleri, yapılacak denetimler sırasında idareye karşı sorumlu ve muhatap olarak en az bir güvenlik sorumlusu görevlendirmek zorundadır. Güvenlik sorumlusu göreve başladığı tarihten itibaren 15 gün içerisinde ÖGNET’den bildirilir. Görevden ayrılan güvenlik sorumlusunun yerine görevden ayrıldığı tarihten itibaren aynı gün içinde yeni bir güvenlik sorumlusu görevlendirilir.

ÇIKAN SORULAR

1..Özel güvenlik görevlisi genel kolluğun görev alanına giren bir olayla karşılaştığında aşağıdakilerden hangisini yapmaz?

- A) Suçüstü hükümleri çerçevesinde geciktirmeksizin olaya el koyar ve suçun devamını engeller
- B) Genel kolluğa haber verir
- C) Genel kolluk gelinceye kadar sanık veya sanıkları, olay yerini ve delilleri korur, muhafaza altına alır
- D) Genel kolluk gelene kadar şüpheli ve tanıkların ifadesini alır ve olayın soruşturmasını yapar
- E) Genel kolluk olaya el koyduktan sonra sanık veya sanıkları, olay yerini, delilleri ve muhafaza altına aldıklarını teslim eder

2. Özel güvenlik görevlileri hangi durumlarda 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunda belirtilen yetkilerini kullanamazlar?

- A) Görev süresi içerisinde
- B) Özel güvenlik kimlik kartının yakasında takılı olmadığında
- C) Görev alanında
- D) Kişi koruma esnasında
- E) Geçici özel güvenlik izni verilen yerlerde

3. Aşağıdakilerden hangisi özel güvenlik görevlisi ile genel kolluk arasındaki ilişkiyi en iyi şekilde ifade eder?

- A) Özel güvenlik görevlisi ancak suç işlendikten sonra ve isterse genel kolluğun emrine girer
- B) Genel kolluk, keyfi olarak özel güvenlik görevlisini emir ve komuta etme, alınacak güvenlik tedbirlerini, bunların yerini, sırasını ve zamanını belirleme ve değiştirme yetki ve sorumluluğuna sahiptir
- C) Özel güvenlik görevlileri kamu güvenliğini tamamlayıcı mahiyetteki özel güvenlik hizmetlerini yerine getiren, genel kolluğa karşı sorumlulukları kanunun öngördüğü şekilde düzenlenmiş kişilerdir
- D) Özel güvenlik görevlisi ancak yöneticisinin emir verdiği durumlarda genel kolluğun sevk ve idaresine girer
- E) Özel güvenlik görevlilerinin görev yaptığı yerler genel kolluğun sorumluluk alanı dışındadır

4.Aşağıdakilerden hangisi özel güvenlik görevlilerinin genel kollukla ilişkiler çerçevesinde yanlış olan hareket tarzıdır?

- A) Görev yaptığı bölgede çalışan sorumlu genel kolluk ile iletişim ağı kurmak
- B) Genel kollukla görev yapılan yerlerde sadece özel güvenlik yöneticisinden emir almak
- C) Görev alanında gerçekleşen adli olayla ilgili derhal genel kolluğa bilgi vermek
- D) Görev alanında olmasa bile görev alanı çevresinde gerçekleşen ve gördüğü adli olayla ilgili genel kolluğa bilgi vermek
- E) Genel kolluk birimleri ile uyum içerisinde görev yapmak

5. Genel kolluk suç şüphesi altında bulunan özel güvenlik görevlisine nasıl müdahale edebilir?

- A) Sadece özel güvenlik şube müdürlüğünde çalışan polisler müdahale edebilir
- B) Özel güvenlik görevlisine normal vatandaş gibi müdahale edebilir
- C) Özel güvenlik görevlisinin amiri müsaade etmeden müdahale edilemez
- D) Özel güvenlik görevlisinin görevi bitmeden müdahale edilemez

E) Yazılı emir olmadığı sürece hiçbir şey yapılamaz

6. Genel kolluk, yasalar gereği bütün ülke genelinde görevli ve yetkilidir. Özel güvenlik görevlileri yetkilerini nerede kullanabilirler?

- A) Genel kolluk yanında her yerde
- B) Görevli oldukları süre içerisinde her yerde
- C) Görevli oldukları süre içinde ve görev alanlarında
- D) Sadece görev alanlarında her zaman
- E) Amirinin söylediği her yerde

7. Aşağıdakilerden hangisi hem genel kolluk hem de özel güvenlik görevlileri tarafından kullanılabilen yetkilerdendir?

- A) İfade alma
- B) Parmak izi ve fotoğraf alma
- C) Olay yerini muhafaza altına alma
- D) İstihbarat toplama ve teknik takip yapma
- E) Suç araştırması yapma ve delil

8. Aşağıdaki ifadelerden hangisi/hangileri doğrudur?

- I) Genel kolluk, yasalar gereği bütün ülke genelinde görevli ve yetkilidir
 - II) Polis, görevli bulunduğu mülki sınırlar içinde, hizmet branşı, yeri ve zamanına bakılmaksızın, bir suçla karşılaştığında suça el koymak, önlemek, şüpheli ve suç delillerini tespit, muhafaza ve yetkili zabıtaya teslim etmekle görevli ve yetkilidir
 - III) Genel Kolluk hem genel alanda hem de Özel Güvenliğin görev alanında yetkilidir
- A) I B) II C) III D) I ve II E) I-II ve III

9. Aşağıdakilerden hangisi özel güvenlik-genel kolluk ilişkileri bakımından yanlıştır?

- A) Görev alanında işlenen bir suçu genel kolluğa en kısa sürede bildirmek
- B) Görev alanında bir suçla karşılaşan kişiyi genel kolluğa teslim etmek
- C) Görev alanına bir suç soruşturması için gelen sivil kıyafetli polise öncelikle polis kimliğini sormak
- D) Görev alanına gelen genel kolluğun silahını emanete almak
- E) Görev alanında suç önleyici davranışlar konusunda duyarlı olmak

10. Aşağıdakilerden hangisi genel kolluğun görevlerinden değildir?

- A) Gürültü yaparak çevreyi rahatsız edenleri men etmek
- B) Suç işlenmesini önlemek
- C) Pasaport vermek
- D) İşlenmiş suçları araştırmak
- E) Kamu güvenliğini sağlamak

CEVAPLAR

1	D	3	C	5	B	7	C	9	D
2	B	4	B	6	C	8	E	10	C